

saa tror jeg, man kan hjælpe sig ved et lille Tankeeksperiment, et Tankeeksperiment, som jeg i disse Dage har været onskabsfuld nok til at foretage, og som jeg ikke har noget imod at gøre andre delagtige i, nemlig: Hvordan vilde det blive, hvis man vendte Forholdet om? Vi have for nylig gennemført en stor Reform paa den kommunale Valgrets Omraade. Jeg tænker mig, at der om nogle Aar kom et Parti her i Salen, som vilde fratage Kvinderne Valgretten, vilde fratage Tyendet Valgretten, vilde genindføre den privilegerede Valgret til Sogne- raadene og Byraadene og i dens tidligere fulde Udstrækning til Amtsraadene. Jeg tænker mig ogsaa, at der muligvis om nogle Aar kom et Parti, som vilde forøge den samlede Toldbyrde med op imod 8 Mill. Kr., som vilde forøge Beskyttelsestolden med omkring 20 pCt., som vilde tage Told og Afgift bort fra den Spiritus, som anvendes til Vinfabrikation og til Cognacsfabrikation, fra Vin paa Fustager og Flasker, fra Cigarer og Cigaretter, fra Kunstsilke og lignende og lægge den over paa det hidtil toldfri Petroleum og Kul og saltet og røget Fisk, og som vilde forhøje Tolden paa Kaffe, Ris, Sago og lignende. Hvad vilde der ske, hvis nogen vilde gøre det? Ja saa skulde vi faa at se! Saa vilde de komme løbende, alle disse Ideens Riddere, og sige, at det var skændigt, at et Parti vilde gøre sig til Talsmand for et Tilbageskridt, som var det største i en Menneskealder eller mere, saa vilde de sige, at det, man her vilde berøve Folket, var nogle af dets dyrreste Rettigheder og et af de bedste Fremskridt, der nogen Sinde var naaet. Det vilde de komme og sige, som, den Gang da disse Fremskridt skulde vindes, satte Himmel og Jord i Bevægelse for at forhindre dem, og som ikke havde onde Ord nok om dem, der havde fremkaldt disse Fremskridt.

Men det er jo ogsaa saaledes, at den Torden, man har lagt saa dette Forslag er i den Grad Teatertorden, at man ligesom hører det knage i Maskineriet og ligesom mærker, hvor der maa trækkes i Rebene for at faa det til at virke. Og jeg tror ikke, at den Torden vil høres langt ud over Landet; jeg tror, at de, som ville bære Frihandelens Mærke og staa som dens Talsmænd, og som bekæmpe dette Fremskridt henimod Frihandel og henimod en fornuftigere og bedre Toldbeskatning end den, vi have haft før, ville ikke høste Laurbær derpaa ude i Befolkningen.

Men lyder Kritikken saaledes fra den ene Side, saa lyder den fra den anden

Side helt anderledes. I Højres Mindretalsbetænkning hedder det jo, at Toldreformen vil svække Næringslivet, særlig Industrien. Jeg har i disse sidste Dage hørt talrige Repræsentanter for store toldbeskyttede Industrier erklære, at de Toldnedsættelser, vi her vare enedes om, vare i den Grad radikale, at deres Virksomheder vilde blive lagte fuldstændig øde og de selv nødte til at udvandre og deres Arbejdere blive brødløse. Atter her kan man sige: Græd ikke, Børnlille! Thi vi have ikke gaaet til de Ændringer, vi have foretaget i Toldloven, uden nøje Overvejelse og Undersøgelse. Og naar vi have taget saa lempelig, som vi have gjort paa forskellige Punkter, er det, fordi vi vidste, at det var nødvendigt at fare med Lempe for ikke at vælte noget Hus, som det blev sagt, da Toldloven forelaa her. Og naar vi have skaaret ret stærkt og kraftigt ind paa visse Punkter, var det, fordi vi vare overbeviste om, at det kunde taales. Jeg tror ogsaa, at det skal vise sig, og at Tiden maaske allerede er i Færd med at give os Ret i, at under denne Toldlov, om end den beskærer de Fordele, som mange Industrier havde af den alt for store Toldbeskyttelse, om end den Rem, den skærer af Befolkningens Ryg, bliver ikke saa lidt tyndere end tidligere, blive de dog i Stand til at bestaa og mange af dem endda paa bedre og sundere Grundlag end tidligere. Og saa maa man ikke glemme, at det er dog ikke alene den overdrevent højt toldbeskyttede Industri, som eksisterer her i Landet, der har Lov til at tale paa Industriens og Næringslivets Vegne. Nej, der er mange Næringsbrug, som med stor Længsel se denne Toldlovs Vedtagelse i Møde. Jeg har netop i de sidste Dage haft et Par Eksempler, som jeg ikke kan nægte mig at fremføre for Dem, fordi de ere et klart Bevis paa Rigtigheden af, hvad jeg her har sagt. For et Par Dage siden modtog jeg — og maaske flere med mig — et Besøg af Formanden for Fællesrepræsentationen for dansk Søfart, altsaa Hovedmanden for et af Danmarks allervigtigste Erhverv. Han kom med en indtrængende Anmodning om, at den her vedtagne Toldfrihed for Skibe maatte træde i Kraft straks. Og mærkeligt nok, samme Dag modtog jeg en Henvendelse fra Lederen for et afvore største Jernskibsbyggerier med en lige saa indtrængende Anmodning om, at den her foreslaaede Toldfrihed for Jernplader og andre grove Jernmaterialier maatte træde i Kraft straks. Formanden for Fællesrepræsentationen for dansk Søfart omtalte,